

Dřevěná okna a dveře

Víte, jaká okna a dveře mají lepší mechanické vlastnosti a jsou méně náchylné ke kroucení? Zajímá vás, jaká je dnes nejpoblárnější rámová zárubeň u dveří? Více k tématu se dozvíte v našem článku.

Dřevo patří k jednomu z nejdéle používaných materiálů jak pro nosné, tak i nenosné konstrukce. Otvorové výplně pak nevyjímá. Historicky máme s dřevěnými okny a dveřmi velmi bohaté zkušenosti. To je obecně dáno především dobrou dostupností dřeva a jeho snadnou opracovatelností.¹

Dle Českého institutu otvorových výplní lze pro souhrnné označení dveří a oken použít právě termín otvorová výplň, se kterým následně pracuje také legislativa.² Obecně platí, že otvorová výplň tvoří nejslabší místo v obálce budovy. Velmi subtilní konstrukce totiž musí odolávat velkému rozdílu teplot mezi exteriérem a interiérem, odolávat vysokým teplotám v létě (platí především pro jižní fasády) a dále odolávat vlhkosti. To je důvodem, proč jsou na otvorové výplně kladeny přísné požadavky. Například dle Vyhlášky o technických požadavcích na stavby 268/2009 Sb. ve znění pozdějších předpisů, lze požadavky shrnout takto:

- musí disponovat dostatečnou tuhostí a odolností,
- musí splnit tepelně-izolační vlastnosti dle příslušné normy,
- musí splnit akustické vlastnosti dle příslušné normy.³

Jako každý materiál i dřevo vyžaduje určitou údržbu. V závislosti na druhu použité povrchové úpravy (povrchová úprava) je třeba tuto úpravu obnovovat. Odborná literatura často hovoří o nutném obnovení minimálně každých 5 let.⁴ K nejčastějším povrchovým úpravám patří velmi pružné a UV odolné lazury.¹

K dalším možnostem povrchové úpravy pak patří například i oleje na přírodní bázi, ty však vyžadují velmi častou obnovu. Nejčastěji se využívá lněný olej v přírodní formě nebo lněná fermež.⁵ V neposlední řadě je možné dřevěnou část otvorové výplně chránit pomocí hliníkových profilů. Takové řešení dává dřevěným otvorovým výplním téměř neomezenou životnost.⁶

Právě životnost je velmi důležitým aspektem při výběru materiálu pro otvorové výplně. U dřevěných oken bude životnost silně závislá na údržbě dřevěných částí otvorové výplně a také na samotné dřevině, ze které jsou zhotoveny. Běžně jsou k vidění okna z období první poloviny 20. století, které jsou ve velmi dobrém stavu právě díky dobré údržbě. Taková okna sice již nesplňují dnes běžné tepelně-izolační vlastnosti, ale z hlediska funkčnosti mohou sloužit další desítky let.

Jak bylo zmíněno, ruku v ruce s životností jde také samotný druh dřeva. Některé materiály jsou pro výrobu dřevěných otvorových výplní vhodnější, některé pak méně. K těm vhodnějším bezpochyby patří modřín. O něco méně odolná je potom borovice. Obě dřeviny mají vysokou odolnost proti povětrnosti.⁷ V současné době se využívá i dřevo smrkové,

především pro jeho nízkou cenu.¹

Zatímco v minulosti se pro výrobu otvorových výplní využívalo běžné opracované řezivo, v dnešní době se používají převážně lepené profily. Důvodem jsou lepší mechanické vlastnosti, stejně jako nižší náchylnost ke kroucení. Obvykle se pak setkáváme s pojmem Eurookno (eurookna), což je označení pro dřevěné okno, resp. dveře vyrobené právě z lepených profilů.⁷

Z konstrukčního hlediska se u oken setkáváme s několika základními druhy. K nejstarším patří již zmíněná jednoduchá okna, která tvoří jeden okenní rám a jedno křídlo. V první polovině 20. století se využívalo více oken dvojitých. Jednalo se o použití dvou jednoduchých oken za sebou. V období po druhé světové válce se pak častěji setkáváme s okny špaletovými, které jsou také tvořeny dvěma rámy a dvěma křídly. Na rozdíl od dvojitých oken jsou však osazovaná v kuse a jednotlivé rámy jsou spojeny pomocí špalet (dřevěné prvky). Koncem 60. let minulého století se z důvodu nedostatku dřeva začala využívat okna zdvojená. Tj. okna s jedním rámem a zdvojeným okenním křídlem. Až po roce 1990 se v České republice vyskytují dřevěná okna taková, která známe dnes. Tedy z již popsaných europrofilů. Kompletní přehled vývoje otvorových výplní je k nalezení [zde](#).⁸

Vývoj dveří jako dalšího reprezentanta otvorových výplní se odvíjel od vývoje zárubní. K těm nejstarším patří tesařská zárubeň, která byla tvořena zazděným hrubě opracovaným hranolem. Další možností dřevěných zárubní jsou pak truhlářské zárubně. Ty lze tvarově i technologií osazení přirovnat například k dnes běžně využívaným ocelovým zárubním.⁹ Třetím, dnes nejpoblárnějším typem je zárubeň rámová. Tu lze pro jednoduchost přirovnat k rámu běžného okna.¹⁰

Více k tématu čti v článku [Dřevo v exteriéru](#).

Zdroje

1. MOTYKOVÁ Adela. *Okna*. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN: 802-472-674-8, s. 16.
2. Výplně otvoru [online], 2017 [cit. 2017-10-21]. Dostupné z: <<http://www.ciov.cz/termíny/vyplně-otvoru.aspx>>.
3. Vyhláška 268/2006 Sb. k provedení zákona o územním plánování a stavebním řádu ve znění pozdějších předpisů.
4. PERLÍK Martin. *Rekonstrukce rodinného domu*. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN: 978-80-271-0416-1, s. 230.
5. Lněné oleje – s nimi dřevu dobře je [online], 2012 [cit. 2017-10-21]. Dostupné z: <<http://www.drevoastavby.cz/drevostavby-archiv/stavba-drevostavby/ochrana-dreva/1880-lnene-oleje-n-s-nimi-drevo-dobre-je>>.
6. SMOLA Josef. *Stavba rodinného domu krok za krokem*. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN: 802-472-148-4. s. 188.
7. PETRÝL Zdeněk, ŠUBRT Roman. *Moderní okna*. Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN: 978-80-247-4286-1, s. 53.
8. Vývoj otvorových výplní [online], 2017 [cit. 2017-10-21]. Dostupné z: <<http://www.tom-builder.cz/vyvoj-otvorovych-vyplni/>>
9. ŠEFCŮ Ondřej, ŠTUMPA Bohumil. *100 osvědčených stavebních detailů*. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN: 978-80-247-3114-8, s. 60.
10. Dveře a dveřní zárubně [online], 2010 [cit. 2017-10-21]. Dostupné z: <<https://www.perlikprojekce.cz/2010/12/stavime-dvere-a-dverni-zarubne/>>.